

חוקי שגיא לשוויון

ע"ש רס"ן שגיא גולן ז"ל

"היו שווים, אל תשוו, אל תשוו לאחרים, בין אחרים או בינכם, העריכו את הייחוד של כל אדם, תמיד תראו בשונה שווה" שגיג גולן ז"ל

כבר שנים שהקהילה הגאה בישראל נאבקת למען שוויון זכויות מלא. גם היום, חברי וחברות הקהילה מתמודדים עם אפליה בחוק בכל תחומי החיים. מלחמת "חרבות ברזל" חשפה לציבור הישראלי את מה שלהט"בים חווים וחווות יום יום: המצב רחוק משוויון. המלחמה חשפה את הפער בין הנטל שנושאים חברות וחברי הקהילה בהתייחסות ותרומה למען החברה הישראלית, לעומת האפליה כלפיהם. בחיי היום-יום. אנחנו אזרחים ואזרחיות ככל אחד אחר, שנמצאים. ות בכל מקום בישראל ולכולנו מגיע שוויון מלא, כבני ובנות אדם.

דמותו של רס"ן שגיג גולן ז"ל הפכה למודל להשראה, ולדוגמה לקצין גאה שהקריב את חייו במלחמה. בבוקר ה-7.10 התעורר שגיג בביתו בהרצליה לצד בן זוגו עומר אוחנה לקול אזעקה. בארון הבגדים היו תלויות חליפות החתונה שלהם, שנקבעה לשבוע הבא, לצידן היו מונחים מדי צה"ל, לאחר כמה רגעים נפרדו בנשיקה. שגיג היה מפקד צוות במילואים בלוט"ר - היחידה ללוחמה בטרור. שגיג שיצא מהבית מבלי שקראו לו, מיהר אל הבסיס ומשם הוביל את הצוות שלו שהיו מהראשונים שהגיעו להגן על תושבי ותושבות קיבוץ בארי. במשך שעות ארוכות חילץ צוות שגיג משפחות שהיו כלואות בממ"דים, הצוות נלחם בשבילי הקיבוץ והציל חיי אדם, עד ששגיג נפל בקרב ב-8.10.

שגיג נפל עוד בטרם זכה לעמוד מתחת לחופה עם עומר, בן זוגו האוהב, ולבנות איתו את הבית והמשפחה שעליהם חלמו במשך שש שנים. בזכות מאבק צודק, הכירה המדינה בעומר כאלמן צה"ל והשוותה את מעמדו בחוק של אלמנים ואלמנות להט"בים. בחייו ובמותו שגיג היה דוגמה ומופת לאהבת המדינה, לאחריות, למנהיגות ולערכים של צדק ושוויון. שגיג האמין בישראל ובישראליות הוא האמין בשוויון וביכולת של אנשים לשנות את עצמם ואת הסובבים אותם במטרה לבנות יחד עולם טוב יותר. שגיג התנדב בפעמונים, במרכז יזמות בירושלים, בסוכנות היהודית ובבית נוער של עמותת קדימה. בכל מקום הובילה אותו מטרה אחת, לבנות עולם טוב יותר, צודק יותר. אלפי חברות וחברי הקהילה הגאה נרתמו ועודם. נרתמים ונרתמות למען החברה הישראלית בשעתה הקשה ביותר - בחזית המלחמה ובמאמץ האזרחי - בצוותי הרפואה, החינוך, הרווחה, בחמ"לים, בהסברה ובפעילות חברתית וקהילתית.

שווים בנטל, שוות באחריות, שווים בסכנת החיים – אבל לא שווים ושוות בזכויות.

לזכרו של רס"ן שגיג גולן ולמען של כל חברות וחברי הקהילה הגאה בישראל – מוגשים לכנסת חוקי שגיג לשוויון במטרה להשוות את זכויות קהילת הלהט"ב במדינת ישראל. שוויון בהגנה על הקהילה – איסור הסתה, אפליה והכרה בנפגעי פשעי שנאה. שוויון למשפחות הגאות – בנישואים, הורות ומשפחה. שוויון לחללי הקהילה – הכרה באלמנים ואלמנות ושימוש בזרע חייל שנספה.

במותו ציווה לנו שוויון

תוכן העניינים

- 4   איסור הסתה נגד להט"ב בחוק העונשין   ▪
- 5   תיקון חוק הפרשנות   ▪
- 6   הכרה בנפגעי פשעי שנאה   ▪
- 7   נישואים גאים   ▪
- 8   רישום הורות   ▪
- 9   חוק ההמשכיות   ▪
- 10   תיקון חוק משפחות שכולות   ▪

איסור הסתה נגד להט"ב בחוק העונשין

הסתה כנגד הציבור הלהט"בי היא לצערנו כמעט דבר שבשגרה, לא רק על ידי פרטים אלא גם על ידי נבחרי ציבור. רק לפני מספר חודשים אמר בראיון חבר הכנסת יצחק פינדרוס: "בתפיסה שלי הדבר הכי מסוכן למדינת ישראל, יותר מדעא"ש, יותר מחיזבאללה, יותר מחמאס זה הפריצות בעריות... ולכן, במקבילה שלי אני צריך למנוע לא רק את מצעד הגאווה אלא בכלל את התנועה הזאת."

המלחמה רק הדגישה כמה חמורה ומסיתה אמירה זו, המשווה את הקהילה הגאה למרים ולאכזריים שבאויבנו, בעוד חבריה נלחמים, מסכנים את חייהם ואף מאבדים אותם לשמירה על בטחון המדינה. ללא חקיקה מפורשת בנושא, ייתכן שדברים קשים אלו, לא יחשבו כהסתה.

לפי חוק העונשין, יסודות העבירה של ההסתה לגזענות אינם מתקיימים ביחס להתבטאויות כלפי האוכלוסייה הלהט"בית, שכן הגדרות החוק קובעות כגזענות רק מקרים בהם הגזענות היא בשל צבע או השתייכות לגזע או למוצא לאומי אתני, בעוד להט"בים אינם נבדלים בצבעם, גזעם או במוצאם הלאומי-אתני.

רס"ם במיל" מעיין גרוס: "איסור הסתה נגד להט"ב הוא לא זכות, הוא חובה מוסרית חברתית כלפי אלה שגם נושאים ונושאות בנטל וגם מופלים. **השיא היה כשחבר כנסת כינה אותי ואת הקהילה שלי שנלחמת בחמאס, יותר גרועים מארגון הטרור ובאותו הזמן מלין על הסתה בעצמו.**"מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך ואיך זיל גמור".

איך נשיג שוויון?

יש לתקן את סעיף 144א לחוק העונשין באופן שירחיב את הגדרת הגזענות כך שתכלול איסור הסתה לגזענות כלפי האוכלוסייה הלהט"בית. בכך יושלם החסר בחוק וימנעו מקרי גזענות כלפי אוכלוסיות אלו.

תיקון חוק הפרשנות

בשנת 1992 מדינת ישראל הגדירה לראשונה איסור אפליה על רקע נטייה מינית בתוך חוק שוויון הזדמנויות בעבודה. בהמשך תוקנו גם מספר חוקים נוספים העוסקים באיסור אפליה. החשיבות של החקיקה בדבר איסור אפליה נגד להט"ב עצומה. חקיקה כזו משדרת מסר חברתי של שוויון, ונותנת לבתי המשפט כלים להעניק סעד ללהט"ב שנפגעו כתוצאה מאפליה.

יחד עם זאת, מצבור החקיקה העוסקת באיסור אפליה אינו שלם, וזאת משתי סיבות: ראשית, עדיין קיימים מספר חוקים העוסקים באפליה שאינם כוללים עילה מפורשת בנושא להט"ב. שנית, מלבד חוק אחד (חוק זכויות התלמיד) – כל החוקים שצוינו מגדירים אך ורק עילת אפליה על רקע נטייה מינית אך אינם מתייחסים לאפליה על רקע זהות מגדרית (למשל, אפליית אנשים על הקשת הטרונסית). בעוד בפסיקות חשובות וערכיות של בתי הדין לענייני עבודה אמנם נפסק שאפליה של אנשים על הקשת הטרונסית אסורה, אך רק תיקון רוחבי ומפורש בחקיקה ראשית יבטיח את עיגון הנורמה באופן הראוי ביותר.

מאיה עוראבי: "כאחות אני מטפלת בכולם בעין שווה ובלב רחב של קבלה וחמלה שמאפשר לחולים שלי להאמין בדרך הטיפול ולהבריא. **לצערי, זה לא היחס שאני ואחיותיי הטרונסיות מקבלות בחברה ובשוק התעסוקה.** "ואהבת לרעך כמוך", תאמינו איתי בטוב המשותף".

איך נשיג שוויון?

על מנת לפתור באופן רוחבי את שתי הבעיות הללו (אי-הכללת עילת האפליה על רקע נטייה מינית בכל החוקים העוסקים באפליה, וההתעלמות הכמעט מוחלטת מאפליה על רקע זהות מגדרית), גובשה הצעת חוק לתיקון חוק הפרשנות המבהירה כי המונח "הפליה" בחוק יוגדר באופן הבא: "'הפליה' – לרבות הפליה על רקע נטייה מינית או זהות מגדרית, בשים לב למטרות החיקוק".

קדימו: סלמור יאור 3.0 BY CC, וויקיפדיה

הכרה בנפגעי פשעי שנאה

כיום, קורבנות פשעי שנאה אינם מוכרים בחוק הישראלי, ולמעשה אינם זכאים לפיצויים או לסעדים שונים מהמדינה. על המדינה לקחת אחריות על כל פשעי השנאה המופנים כלפי כל בן אדם - בין שמדובר במניע גזעני, דתי, אתני או להט"בופובי. ייחודו של פשע השנאה הוא במניע למעשה העבירה, שנועץ בעצם זהותו של הקורבן והשתייכותו לקבוצה מסוימת בחברה המתאפיינת בדתה, צבעה, שיוך אתני או עדתי, נטייתה המינית או זהותה המגדרית. לצורך העניין, לא כל עבירה כלפי אדם חרדי תיחשב לפשע שנאה, אך אם העבירה נעשתה כלפי אותו אדם משום שהוא חרדי, תיחשב העבירה כפשע שנאה. בחוק העונשין הישראלי, פשע שנאה דינו כפל העונש הקבוע על העבירה שבוצעה, או עשר שנות מאסר, הקל מבין השניים.

אנה שילנסקי, נפצעה בפיגוע הירי בבר-נוער: "הרי לא ירו בי כי אני אנה ובחברים שלי, מהברנוער ומירושלים, לא פגעו בהם כי הם נעם או גל או יוני. פגעו בנו כי היינו במקום בו מישהו בחר לשלוח מסר לקהילה. לשלוח את כולנו חזרה לארון, ולא משנה מי הקורבנות בפועל. אלה יכולתן באותה מידה להיות אתן. המדינה לא הגנה עלינו מהפגיעה, אבל היא יכולה להכיר בפגיעה בנו, לעזור לנו לחזור לחיים ולהישאר בהם".

איך נשיג שוויון?

אישור הצעת חוק התגמולים לנפגעי פעולות שנאה שתקים מנגנון מענים ופיצויים לקורבנות פשעי שנאה, התשפ"ב—2022 (פ/3652/24). הצעת החוק מקימה מנגנון ייחודי לנפגעי פעולות שנאה ומפרטת את זכאותם לפיצויים מקופת האוצר דרך הביטוח הלאומי, תחת סמכותו ואחריותו של שר הרווחה.

נישואים גאים

החוק הקיים חוסם את האפשרות להינשא בארץ בפני קבוצות רבות ומגוונות בחברה הישראלית ומחייב דה פקטו את מי שאינו נכלל בקבוצות אלה, אך לא מעוניין להנשא בנישואים אורתודוקסיים ברבנות, לעשות כן בניגוד לרצונו. האלטרנטיבה היחידה עבור זוגות אלה היא נישואין בחו"ל או מיסוד הקשר באמצעות מסלול של "ידועים בציבור" שאינו מקנה את כלל הזכויות הניתנות לנישואים. מוסד ה"ידועים בציבור" הוא מוסד שאינו מוסדר כהלכה בעצמו, ומייצר עמימות בנוגע לזכויות של זוגות להט"ב, עמימות שבאה לידי ביטוי גם במהלך המלחמה. קיומו של הליך נישואין אזרחי, לצד הליך האורתודוקסי הקיים דרך הרבנות, ייתן מענה לחלקים רבים באוכלוסייה שכיום אינם יכולים להתחתן בישראל, וייתן לציבורים אחרים את הזכות לבחור את אופי טקס חתונתם.

סרן במיל' נויה סלע חתונה: "לאחר החתונה המרגשת והבלתי נשכחת שלנו בבסיס, בתמיכת גדוד מילואים המורכב מכל קצוות עם ישראל הנהדר ששמחו, רקדו וחגגו בטקס שלנו, אני כואבת שהמדינה לא מכירה בחתונה שלי ושל בת הזוג שלי. עם ישראל חי, שוויון זכויות עכשיו!"

איך נשיג שוויון?

אישור חוק נישואים אזרחיים כפי שהוצע לקדם מספר פעמים בעבר (למשל הצעת חוק פ/20/2026).

קרדיט צילום: אילן ספירא

רישום הורות

בנות ובני זוג הטרוסקסואלים (נשואים או ידועים בציבור) המבקשים להירשם כהורים לילדם המשותף עושים זאת בקלות ובפשטות, על סמך הודעתם המשותפת בבית החולים מיד לאחר הלידה. לעומת זאת, בנות ובני זוג מאותו מין נדרשים לעתור לבית משפט עבור "צו הורות פסיקטי". מדובר בהליך מסורבל ומיותר הכופה על ההורים הטריים הוצאה כלכלית של אלפי ש"ח ועמידה בקריטריונים שרירותיים ובלתי רלוונטיים – וכל זאת רק כדי להירשם כהורי הילד. ההליך המשפטי עשוי להימשך חודשים ארוכים שבמהלכם הרשויות מכירות רק בהורה בעל הזיקה הגנטית לילד, בזמן שההורה השני נטול זכויות וחובות כלפי הילד כאילו הוא זר לו לחלוטין. מדובר במצב בלתי נסבל הפוגע בעקרון טובת הילד.

אורלי וייסלברג צור: "מדינת ישראל מסרבת לרשום אותנו כאמהות של הילדים שלנו. היא מכריחה אותנו לכתת רגליים בבתי משפט ולהידרש למגוון של הוכחות וראיות - בעוד שכל גבר סטרייט יכול להירשם כאבא בלי שום בעיה כבר במעמד הלידה ועל בסיס הצהרתו בלבד. עד לקבלת הצו השיפוטי, איננו נחשבות אמהות ואין לנו שום מעמד משפטי ביחס לילדינו. בהחלט הגיע הזמן להתקדם".

איך נשיג שוויון?

תיקון חוק מרשם האוכלוסין באופן שיאפשר רישום הורה שהוא בן או בת זוג של ההורה הביולוגי - באותם תנאים שבו נרשמים הורים שהם בני זוג הטרוסקסואלים (למשל ברוח הצעת חוק פ/712/23).

חוק ההמשכיות שימוש בזרע של נפטר לשם הולדה

מתקפת הטרור הרצחנית על ישראל ב-7.10 והמלחמה שפרצה אחריה גבתה את חייהם של מעל 1,400 ישראלים, מאות מהם היו אנשים צעירים, בשיא חייהם שנגדעו מוקדם מדי, ובמקרה של רבים מהם עוד לפני שהספיקו להעמיד דור המשך, למרות שהביעו בחייהם נכונות לעשות כן. כיום, אין בישראל חוק בנוגע לנטילת זרע מנפטר ושימוש בו

עד כה, כל מקרי ההולדה מזרע של נפטר, כמו גם האפשרויות המפורטות בהצעת החוק הנוכחית הנידונה בכנסת הם מקרים בהם הייתה לנפטר בת זוג, שבהם יש זיקה ביולוגית כלשהיא בין בת הזוג, היא האם המיועדת, לעובר

אך כאשר מדובר בבני זוג גברים, הצורך הוא שימוש בזרע הנפטר ובתרומת ביצית אנונימית להריון שתישא אם פונדקאית, כאשר ההורה הוא בן זוגו של הנפטר, לו אין זיקה גנטית לילד. בישראל צורות רבות ומגוונות של משפחות, ככל שהכנסת מחליטה לחוקק חוק שיסדיר את השימוש בזרע של נפטר לשם הולדה, עליה לאפשר זאת גם לזוגות גברים. אחרת, תייצר הכנסת חוק מפלה חדש, ההופך אותנו לאזרחים סוג ב', שרצונם להמשכיות הוא פחות משל חברינו ההטרסקסואלים.

איך נשיג שוויון?

יש לתקן את הצעת החוק הנידונה בימים אלה בכנסת (פ/976/25) כך שתכלול גם את צרכיהם של זוגות גברים בנסיבות טראגיות אלה – שימוש בזרע הנפטר להפריית ביציות מתורמת, להשתלה באם נושאת והכרה בבן הזוג של הנפטר כהורה המיועד של העובר.

עומר אוחנה, בן זוגו של שפיא גולן ז"ל, במליאת הכנסת

תיקון חוק משפחות שכולות

חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תש"י-1950 הוא החוק המסדיר את מעמדם וזכויותיהם של בניו. משפחה של חיילים שנספו. הגדרתם של בניו. זוג בחוק הייתה הגדרה מפלה המתייחסת אך ורק לזוגות הטרוסקסואלים.

על אף שמדיניות משרד הבטחון בנושא הייתה מדיניות שוויונית, אותה גם טרחו להבהיר שר הביטחון ויו"ר הכנסת במלחמה הנוכחית, לשון החוק המפלה יצרה עמימות בנוגע לזכויותיהם של בני ובנות זוג להט"ב שאיבדו את היקר להם מכל.

החוק תוקן

פעלנו לתיקון הסעיף בחוק כחלק מהליך החקיקה של חוק משפחות חטופים ונעדרים. בעקבות התיקון ההיסטורי, הן חוק משפחות שכולות והן חוק משפחות נעדרים וחטופים הם חוקים שוויוניים המעניקים זכויות זהות גם לבני ובנות זוג להט"ב.

חוקי שגיא לשוויון | ע"ש רס"ן שגיא גולן ז"ל

שוויון בחיים

האגודה
למען הלהט"ב בישראל

תפקיד: אגודת השוויון לשוויון להט"ב בישראל
THE ASSOCIATION FOR LGBT EQUALITY IN ISRAEL